

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
QO‘QON DAVLAT UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
Qo‘qon Davlat Universiteti
rektori D.Sh.Xodjaeva
29-avgust 2025-yil

VOKAL

O‘QUV FAN DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Ta’lim 200000 – San’at va gumanitar fanlar
Ta’lim sohasi:	110000 – Ta’lim 210000 – San’at
Ta’lim yo‘nalishi:	60112400 – Professional ta’lim (60211900- Xalq ijodiyoti (turlari bo‘yicha)) 60211100 – Aktyorlik san’ti (musiqali teatr aktyorligi),(dramatik teatr va kino aktyorligi),(qo‘g‘irchoq teatrri aktyorligi)

Qo‘qon – 2025

Fan/modul kodi 377 VOK200116		O'quv yili 2025/2029	Semestr 1-2-3-4-5-6-7	ECTS - Kreditlar 16	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 2,2,2,2,2,4	
1.	Fanning nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Vokal		240	240	480
2.	I. Fanning mazmuni “Vokal” fani talabalarga sohasi yuzasidan nazariy va amaliy bilim berish, soha yuzasidan talabalarining ko'nikma va malakalarini takomillashtirishga yo'naltirilgan. Vokal amaliyoti davomida turli davrda yozilgan asarlarni o'rganish talabalarining vokal bilimlarini va ma'naviy tarbiyasini oshirish, vocal kursining asosiy vazifasi hisoblanadi. Aktyorlik san'at (turlari bo'yicha) va Vokal ijrochiligi ixtisosligi kasbiy ta'limi bo'yicha o'tiladigan asosiy fanlardan biridir. Ushbu yo'nalish bo'yicha ta'lim olayotgan talabalarga “Vokal” fani musiqiy qobiliyatni yanada rivojlantirish va kuykash mahorati san'ati ko'nikmalarini o'rgatishga asoslanadi. Kelgusida vocal ijrochiligi bilan bog'liq barcha masalalar: ovozni to'g'ri qo'yilishi, nafas, erkinlik, kuylash apparati gigiyenasi bilan tanishish, vocal texnikasining barcha turlari har bir ijrochi talaba uchun zarur. Talabalarining ovoz imkoniyatlarini nafaqat vocal hamda badiiy jihatdan rivojlantirish, ularga kuylash teznikasini o'rgatish ishlari bilan organic tarzda qo'shib olib boriladi. II. Asosiy qism (yakka) mashg'ulotlar Yakka mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar Yakka mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi 1. Ovoz apparati haqida tushuncha. 2. Qo'shiqchilik nafasi mamlakatlari. 3. Ovoz hosil bo'lish jarayonlari. 4. Legato, staccato, non legato shtrixlarida mashqlar kuylash. 5. “Niqobda” kuylash malakalari. 6. Vokalizar kuylash. 7. Dasturiy asarlarda musiqa matni ustida ishlash. 8. Dasturiy asarlarda tovush xujumi va fraziroyka ustida ishlash. 9. Dinamik tuslar va asalarning ifodali ijrosi ustida ishlash. Talaba bilan o'quv yili davomida o'qituvchi va konsertmeyster yakka tarzda dars o'tildai. Yakka mashg'ulotlar “Vokal” fani uchun jihozlangan auditoriyadi o'tkazilishi lozim. “Vokal” fani asosiy mutahassislik fan hisoblanib 1 – 7 semestrlarda o'qitiladi. Vokal san'ati vositasida talabalarining estetik va badiiy didlarni tarbiyalash, ularni ovoz qo'yish malakalari bilan qurollantirish, badiiy				

ijrochilik mahoratini o'rtirish lozim. Ularni O'zbek va boshqa qardosh xalq, shuningdek chet el kompozitorlarining yaratgan nodir asarlari bilan tanishtirish va professional uslubida kuylash malakalari ega bo'lishi kerak.

Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalari qo'llanishi maqsadga muvofiq.

Joriy, yakuniy nazoratlar uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni o'z vaqtida topshirish.

III. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim mavzulari fan o'qituvchisi tomonidan ishlab chiqiladi. Mavzular talabani mustaqil bilib olishga ongli ravishda yo'naltirishi lozim. Kafedra mutaxassislari tomonidan har bir mavzu bo'yicha talabaning mustaqil o'qib o'rganishiga doir vazifa va topshiriqlar ishlab chiqiladi va ularni bajarish uchun aniq ko'rsatmalar misollar yordamida beriladi. Fanni o'rganish jarayonida talaba interfaol usullar vositasida mustaqil ta'lim olishga rag'batlantiriladi va mustaqil fikrlash talab qilinadi.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. "Vokal" fani bo'yicha asosiy va qo'shimcha adabiyotlar bilan tanishib chiqish.
2. Vokal fani bilan bog'liq bo'lgan mashhur aktyor-ashulachilar ijodi va hayotini o'rganish.
3. O'zbek va jahon musiqa asarlari durdonalaridan ko'proq tinglash.
4. Sahnada ijro etilgan ariya, romans va qo'shiqlarni muhokama qilish.
5. Ovoz yozish studiyalaridan foydalanish.
6. Teleradiokompaniya kanallari va konsert zallaridan unumli foydalanish.
7. Musiqali drama va opera teatrlarida spektakl, konsertlar tomosha qilish.
8. Mualliflik qo'shiqlari yaratish uchun shoir va bastakorlar bilan hamkorlik qilish .
9. Audio shaklidagi repertuarlar shakllantirish.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan musiqiy asarlarni tahlil qilish va ijro etish tavsiya etiladi.

3.

IV. Ta'lim natijalari/Kasbiy kompensatsiyalari

Talaba bilishi kerak:

- Ovoz hosil qilish, ovoz xillari, ovo diapozoni, ovoz paylari, nafas turlari va ularni ishlatish, yumshoq va qattiq tayanchli kuylash, talaffuz haqida tasavvurga ega bo'lishlari;
- yakka va ansambl ijrochilik uslublari va namunalari;
- erkak va ayol ovozlarning nomlanishi;
- akapella kuylash uslublarni bilish va ulardan foydalana olishi;

	- tovush hosil qilish, nafas olish va talaffuzning o'zaro bog'liqligini unutmashlik, yengil, shovqinsiz nafas olish va sekin chiqarish, o'quv repertuarini kengayib borish; - asalarning badiiy-musiqiy obrazlari ustida ishlashi; - o'zbek, rus va boshqa qardosh xalq, shuningdek, jahon kompozitorlarining yaratgan nodir vocal asarlari namunalarini ijro eta olishi; - professional uslubida kuylash ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.
4.	V. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: - interfaol aqliy hujum; - mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar; - individual ishlash; - jarayonga asoslangan metod.
5.	VI. Kreditlarni olish uchun talablar: Vokal va o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr va yakka ijroning nazariy asoslari va xususiyatlarini, tovush hosil qilish va ohangdoshlik, asar matnini to'g'ri talaffuz etish, diksiya, asar mazmuniga mos badiiy musiqiy ijro, ritmni his etish, honandalikda dinamika, asar talqinida frazirovka, o'z ijrosini sozanda – jo'rnavoz bilan uyg'unlashtirish, konsert ijrochiligi repertuaridan ahloqiy-ma'naviy hamda vatanparvarlik tarbiyasida foydalanish, akademik va an'anaviy bastakorlar ijodi, xalq qo'shiqlari, akademik va an'anaviy ijrochilikdagi klassik va hududiy uslublar, operalardan ariyalar, klassik kompozitorlarning asarlarini kuylash, o'zbek musiqiy asarlarini bosqichma -bosqich o'rgatish, o'zbek qo'shiqchilik madaniyatida paydo bo'lgan zamonaviy ijro usullarini o'zlashtirish, O'zbekiston ha,da xamdo'stlik mamalakatlari va komediya janrdagi spektakllardan ariya, romans va boshqa vocal namunalarini olib, boy xilma-xil repertuarlardan foydalanish, vocal nafas yo'llarini o'zlashtirishi, ohangdor tovush tashkil qilinishi uslublarini asosiy belgilarini egallash haqida tasavvurga ega bo'lishi; Joriy, yakuniy nazoratlar uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni o'z vaqtida topshirish.
6.	Asosiy adabiyotlar: 1. Sh.Pirmatov. Yakkaxon xonandalik. O'quv qo'llanma. - T., 2008 2. F.Abt. Shkola peniya. M.2000 3. Sh.Pirmatov. Vokal texnikasi asoslari. O'quv qo'llanma. -T., 201 1 4. G.Xalbayeva. Taqdir.-T., 2005 5. G.Xalbayeva. Y akkaxon qo'shiqchilik asoslari. O'quv qo'llanma. -T., 2007 6. Sh.Pirmatov. Xonandalik san`ati. O'quv qo'llanma. -T., 201 1 7. M.Razzoqova. Akademik xonandalik asoslariga kirish. O'quv

	qo'llanma. -T. "Sharq", 2015 8.Complete Vocal Technique O 2012 Cathrine Sadolin www. Complete vocalinstitute. com. Qo'shimcha adabiyotlar 9. Sh.M. Mirziyoyev Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash-yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi. 2017 10. Sh.M. Mirziyoyev Erkin va faravon, demokratik Ozbekiston davlatini birgalikda quramiz.2017 11. 2017-2021 yillarda O'zbekiston. Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha HARA KATLAR STRATEGIYASI 12. B. Lutfullayev. Boburshox. O'quv qo'llanma. -T., 2008 13. Sh.Pirmatov. Yakkaxon qo'shiqchilik. O'quv qo'llanma. -T., 2011 14. A.Mallabayev.Yakkaxon qo'shiqchilik. O'quv qo'llanma.-T., 2011 15. D.Omonullayeva/Estrada ya jaz vokalizlari.T.2014 Axborot manbalari: 1.www.ziyonet.uz 2.www.dsmi.uz 3. www.jazz.ru 4. www.atmuzik.ru 5. www.universalia.nov.ru/instruments 6. www. muzik.uz 7. www. classicmuzik.uz 8. www.nota.ru
7.	Fan dasturi Qo'qon davlat universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2025-yil 29-avgustdagi 1-sonli qarori bilan tasdiqlangan.
8.	Fan uchun mas'ul: Haydarov A. – San'atshunoslik kafedrası dotsenti
9.	Taqrizchilar: Akbarov T. – San'atshunoslik kafedrası dotsenti; Usmonova N. – San'atshunoslik kafedrası katta o'qituvchisi